

OCCUPATIONAL QUALIFICATION STANDARD

EOD technician, EstQF Level 6

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Occupational title	Level of Estonian Qualifications Framework (EstQF)
EOD technician, EstQF Level 6	6

Part A DESCRIPTION OF WORK

A.1 Description of work

Demineerimisinstruktor, tase 6 on spetsialist, kes on läbinud etapiliselt kõik demineerimise kvalifikatsioonikursused ja omandanud vastava kompetentsuse. Demineerimisinstruktori töö on juhendamine, demineerimisandmete analüüs ja teadmiste edasiandmine. Demineerimisinstruktori töö eesmärk on demineerimise kvaliteedi hoidmine ja tõstmine. Demineerimisinstruktor töötab meeskonnas ning tema töö eeldab suhtlemist kolleegide ja ameti- ning eraisikutega.

Lisaks demineerimisinstruktorile on ka demineerija EOD1, demineerija EOD2, demineerija EOD3, pommitehnik EOD3+ kutsed. Demineerijate pädevus kasvab vastavalt IMAS (International Mine Action Standard, vt lisa 1 Kutsestandardis kasutatud lühendid) maatriksile.

Demineerija EOD1, tase 4 töö on abistada meeskonda pommiohu, lahingumoonaohu ja plahvatusohu tõrjumisega seotud tegevustel; ta töötab juhendamisel.

Demineerija EOD2, tase 4 töö on abistada leitud esemete ohutustaseme hindamisel ja määramisel, ohutult esemeid teisaldada.

Demineerija EOD3, tase 5 töö on tuvastada plahvatusohtlikku lahingumoonu ning hinnata leitud esemete ohutustaset, teha ohutustamise protseduure ja hävitada igasugust lahingumoonu.

Pommitehnik EOD3+, tase 5 on spetsialist, kelle töö on kahjutustada plahvatusohtlikke esemeid, kasutada eritehnikaid ja -oskusi lõhkeseadeldiste ja teiste improviseeritud lõhkematerjalide käitlemisel (nt vedelikud raketimootorites, vaesestatud uraaniga (Depleted Uranium) täidetud lahingumoon jne).

Demineerija töötab kõrgendatud ohuga töökeskkonnas. Tema töökeskkonda mõjutavad füüsikalised, keemilised, füsioloogilised ja psühholoogilised tegurid. Töö toimub nii väli- kui sisetingimustes ja nõuab füüsilist pingutust. Töötaja peab olema teadlik tööga kaasnevatest tervise- ja keskkonnariskidest. Töö on vaimselt ja emotsionaalselt pingeline, eeldab töötamist ka öösiti, puhkepäevadel ja riigipühadel. Peamised ohud on plahvatustest ja kemikaalidest tulenevad vigastused, haigestumised ja töötraumad, võimalikud on mitmesugused bioloogiliste, keemiliste ning füüsiliste ja füüsikaliste faktorite poolt tekitatud tervisekahjustused. Töötamisel on oluline täita tööohutuseeskirju ja kasutada isikukaitsevahendeid. Pommiülikonna kasutamine eeldab demineerijalt head füüsilist vormi.

Demineerimisinstruktori peamised töövahendid on kaitseriietus ja kaitsevahendid, lõhkematerjal, tulirelvad, erilaengud, metallidetektorid, pommirobot, sideseadmed, röntgeniaparatuur, abivahendid, pommikonteiner, mõõtevahendid.

Demineerija töökoolituse korraldamisel ja koolituskavade koostamisel lähtutakse rahvusvahelistest EOD (Explosive Ordnance Disposal) koolituspõhimõtetest ja ohutusreeglistikust; sellest tulenevalt on kutse nimetuses ka akronüüm EOD.

A.2 Tasks

A.2.1 Töö planeerimine, korraldamine ja juhtimine

A.2.2 Lõhketöö tegemine

A.2.3 Pommiohu tõrjumine A.2.4 Lahingumoonu ohu tõrjumine A.2.5 Plahvatusohu tõrjumine
A.3 Professional preparation
Üldjuhul on demineerimisinstruktoril kõrgharidus ja töökohal omandatud kutseoskused. Demineerimisinstruktoril on nõutav vähemalt 2-aastane kogemus pommitehnikuna.
A.4 Most common occupational titles
Demineerija, demineerimisinstruktor.
A.5 Regulations governing profession
Tööd demineerijana reguleerivad päästeseadus, korrakaitseadus ja neist tulenevad õigusaktid ning IMAS-standardi (International Mine Action Standard) nõuded.

Part B COMPETENCY REQUIREMENTS

B.1 Structure of occupation
Selle kutse taotlemisel tuleb tõendada üldoskused ja kõik kompetentsid (B.3.1 – B.3.5).

B.2 General skills of EOD technician, EstQF Level 6
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. arvestab oma töös demineerimistöõ ohutusjuhendit ja tööd reguleerivaid õigusakte; 2. kasutab killuvesti, kiivrit ja teisi kaitsevahendeid; 3. annab kannatanu(te)le elupäästvat esmaabi vastavalt esmaabi andmise nõuetele; analüüsib korrekture tegemiseks meeskonna tegevust demineerimisõnnetuse korral ning korraldab koolitusi; 4. teeb alarmsõitu, arvestades kehtivaid õigusakte ja demineerimistöõ eripära; analüüsib meeskonna tegutsemist alarmsõidul, hoiab ennast kursis seadusemuudatustega ning toimunud intsidentidega ja vajadusel korraldab koolitusi; 5. valmistab ette ja juhib sündmusjärgset analüüsi; kogub meeskonnalt ettepanekuid muudatusteks, analüüsib neid ning edastab tulemused vajalike muudatuste tegemiseks; 6. kontrollib enda ja teiste demineerijate töö kvaliteeti; kinnitab kvaliteedikontrolli tulemuse; analüüsib ja arendab demineerijate kvaliteedikontrolli süsteemi; 7. kasutab oma töös digiseadmeid vastavalt digipädevuste enesehindamise skaala iseseisva kasutaja tasemele (vt lisa 2 Digipädevuste enesehindamise skaala); 8. kasutab oma töös eesti keelt vastavalt keeleseaduse nõudele ning ühte võõrkeelt (soovitavalt inglise keelt) osaoskuste mõistmine ja rääkimine osas tasemel B2 (vt lisa 3 Keelte oskustasemetete kirjeldused).

B.3 Competences	
B.3.1 Töö planeerimine, korraldamine ja juhtimine	EstQF Level 6
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. planeerib ja korraldab demineerimistööd vastavalt valdkonda reguleerivatele õigusaktidele ja IMAS standardile; kaasab planeerimisse ja korraldamisse sobiva meeskonna vastavalt töö iseloomule; 2. arvestab oma tegevuses valdkonna töökorralduse ja struktuuriga; langetab asjakohaseid otsuseid, sh keerulisi ja riske sisaldavaid ning mittetäieliku info alusel tehtavaid; algatab tegevusi oma pädevuse piires, juhib ja kontrollib nende kulgu ja tulemuste suunas tegutsemist; võtab vastutuse enda ja meeskonna tegevuse eest; jälgib juhendatavat, sekkub kriitilistes olukordades õigeaegselt; 3. juhib sündmuskohal või distantsilt (nt kõrgema tasemega staabist) demineerimistööd igasuguse lahingumoonu ja lõhkeseadeldise leiu korral vastavalt demineerimisalastele õigusaktidele, sündmuse iseloomule ja olukorrale sündmuskohal; valib olukorra lahendamiseks sobiva taktika vastavalt leitud lahingumoonule ja lõhkeseadeldisele; 4. viib läbi ennetus- ja teavitustööd, arvestades sihtrühma vajadusi; valmistab vastavalt sihtrühmale ette loengumaterjali, sh näitlikud õppevahendid; juhendab demineerijaid ennetus- ja teavitustöö ettevalmistamisel ja 	

läbiviimisel; analüüsib tehtud tööd ja viib vastavalt tulemustele sisse muudatusi ennetus- ja teavitustöö kavadesse, arvestades ka rahvusvahelisi trende;

5. osaleb õppekava koostamisel; korraldab vastavalt vajadusele demineerimisvaldkonna koolitustegevust, arvestades õppekava; korraldab, juhhib ja viib läbi lõhketöid koolituse eesmärgil, õpetab lõhketöö juhtimist ja läbiviimist; koostab õppematerjale vastavalt õppekavale ja töö analüüsile; arvestab õpikeskkonna võimalusi ja konkreetse õpperühma eripära; koostab, vormistab ja täidab väljaõppedokumentatsiooni vastavalt ettenähtud korrale; analüüsib läbiviidud koolitusi ja viib vastavalt tulemustele sisse muudatusi; märkab demineerijate koolitusvajadust, teeb ettepanekuid koolituse korraldamiseks.

B.3.2 Lõhketöö tegemine

EstQF Level 6

Tegevusnäitajad:

- planeerib ja korraldab lõhketöid vastavalt õigusaktidele ja sündmuse iseloomule; valib sobiva ja võimalikult ohutu hävitusmeetodi, lähtudes demineerimisalastest õigusaktidest ja erialasest koolitusest ning arvestades ümbritsevat keskkonda; täidab lõhketööga seotud kohustusliku dokumentatsiooni vastavalt demineerimisalastele õigusaktidele;
- juhhib lõhketööd oma pädevuse piires vastavalt õigusaktidele; valib ohutuima viisi lõhketöö läbiviimiseks; jälgib lõhketöö ohutust;
- juhendab lõhkamiskohas demineerijaid lõhketöö ettevalmistamisel ja ohuala piiramisel; määrab ohuala raadiuse ja sobiva lõhkamismeetodi ning arvutab kamufleti, arvestades lõhkamiskohta ja hävitatava lahingumoonu tüüpi; valmistab ette lõhkamisvahendid ja lõhkelaengud, paigaldab lõhkelaengud; juhendab lõhkelaengute ja eriotstarbeliste lõhkelaengute paigaldamist; kontrollib demineerimismeeskonna tegevust lõhketöö ettevalmistamisel;
- määrab ohuala raadiuse olenevalt ümbritsevast keskkonnast, oludest ja ohu tekitajast; valib pommiohu tõrjumiseks sobiva taktika; likvideerib pommiohu, kasutades ettevalmistatud varustust ja erilaengut; analüüsib meeskonna tegevust korrekturete tegemiseks, puudujääkide ilmnmisel korraldab vajalikke koolitusi;
- määrab ohuala olenevalt ümbritsevast keskkonnast, oludest ja lahingumoonu tüübist; valib lahingumoonoahu tõrjumiseks sobiva taktika ja hävitusmeetodi; likvideerib lahingumoonoahu, arvestades lahingumoonu tüüpi ja otstarvet, kasutades ettevalmistatud varustust ja vahendeid; vajadusel valmistab improviseeritud erilaengu; korraldab järelkontrolli ja osaleb selles; analüüsib meeskonna tegevust korrekturete tegemiseks, puudujääkide ilmnmisel korraldab koolitusi;
- likvideerib lõhkeseadeldisest tuleneva ohu, kasutades sobivat meetodit, taktikat ja vahendeid; vajadusel valmistab ette erilaengu ja viib läbi lõhkamise; korraldab sündmuskohal tehniolude jäädvustamist; analüüsib meeskonna tegevust hilisemate korrekturete tegemiseks, puudujääkide ilmnmisel korraldab vajalikke koolitusi;
- teeb eriotstarbelisi lõhketöid; lõhketöö juhina annab korralduse kasutatava varustuse ja vahendite kohta, korraldab varustuse hoolduse peale sündmust; politseilisel lõhketööl otsustab võimaluste ja õigete lõhkematerjalide valiku; määrab ohuala olenevalt ümbritsevast keskkonnast ja oludest; valmistab erilaengud; korraldab lõhkamiskoha järelkontrolli ja osaleb selles; analüüsib meeskonna tegevust korrekturete tegemiseks, puudujääkide ilmnmisel korraldab koolitusi.

Teadmised:

- plahvatuste tüübid ja parameetrid;
- plahvatuse mõju inimestele, rajatistele ja keskkonnale;
- plahvatuse mõju vähendamise moodused, kaitsemeetmed;
- signaalid lõhketööl.

B.3.3 Pommiohu tõrjumine

EstQF Level 6

Tegevusnäitajad:

- kogub pommiähvarduse sündmusega seonduvat detailset infot; korraldab ja juhhib demineerimismeeskonna tegevust pommiähvarduse sündmusel; teeb sündmuse lahendamiseks koostööd; analüüsib pommiähvarduste varasemat praktikat ja meeskonna tegevust korrekturete tegemiseks, puudujääkide ilmnmisel korraldab koolitusi;
- kogub ja analüüsib pommikahtluse sündmusega seonduvat detailset infot; korraldab ja juhhib tegevust pommikahtluse sündmusel, teeb sündmuse lahendamiseks koostööd; lahendab sündmuse, kasutades sobivat varustust; analüüsib kahtlaste esemete ja asjaoludega seotud varasemat praktikat ning meeskonna tegevust korrekturete tegemiseks, puudujääkide ilmnmisel korraldab koolitusi;
- kogub ja analüüsib pommitehnilise kontrolli sündmusega seonduvat detailset infot; korraldab ja juhhib demineerimismeeskonna tegevust pommitehnilisel kontrollil; teeb sündmuse lahendamiseks koostööd; analüüsib pommiähvarduste varasemat praktikat ja meeskonna tegevust korrekturete tegemiseks, puudujääkide ilmnmisel korraldab koolitusi;
- kogub ja analüüsib plahvatuskohal detailset infot, arvestades sh varasemaid sündmusi; korraldab ja juhhib demineerimismeeskonna tegevust plahvatusjärgsel tööl, teeb sündmuse lahendamiseks koostööd; lahendab

sündmuse oma vastutusala piires, kasutades sobivat varustust; analüüsib varasemat praktikat ning meeskonna tegevust korrektoiride tegemiseks, puudujääkide ilmnemisel korraldab koolitusi.	
B.3.4 Lahingumoonu ohu tõrjumine	EstQF Level 6
<p>Tegevusnäitajad:</p> <p>1. käitleb laske- ja lahingumoonu ohutult oma pädevuse piires; identifitseerib laske- ja lahingumoonu; analüüsib ning kontrollib laske- ja lahingumoonu ohutut käitlemist, sellega seotud varasemat praktikat ja meeskonna tegevust korrektoiride tegemiseks; puudujääkide ilmnemisel korraldab koolitusi;</p> <p>2. kasutab demineerimistööl ettenähtud abi- ja erivahendeid; määrab sobiva EOD-ERW-taktika vastavalt lahingumoonule; teeb leitud lahingumoonu või selle otsimisega seotud toimingud vastavalt oma pädevusele; määrab kahjutustamise meetodi vastavalt lahingumoonule; analüüsib ning kontrollib kasutatavat EOD-ERW-taktikat, sellega seotud varasemat praktikat ja meeskonna tegevust korrektoiride tegemiseks, puudujääkide ilmnemisel korraldab koolitusi; hoiab end kursis EOD-ERW-taktika uuendustega ning juhendab teisi uute taktikate kasutuselevõtmisel;</p> <p>3. kogub ja analüüsib infot lõhkematerjalide ja lahingumoonu saastatud keskkonna kohta, viib läbi tehnilist ja mittetehnilist uuringut; otsustab edasised toimingud vastavalt miinide ja lõhkemata lõhkekehade omadustele, hävitab need vastavalt leiu eripäradele; analüüsib lõhkematerjalide ja lahingumoonu saastatud ala puhastamise varasemat praktikat ja meeskonna tegevust korrektoiride tegemiseks, puudujääkide ilmnemisel korraldab koolitusi;</p> <p>4. määrab ohuala raadiuse olenevalt ümbritsevast keskkonnast, oludest ja ohu tekitajast; identifitseerib CBRN-lahingumoonu markeeringu ja tehniolude põhjal ning valib vastavalt sellele ohu tõrjumiseks sobiva taktika; kahjutustab CBRN-lahingumoonu; juhib lahingumoonu tuleneva CBRN-ohu tõrjumise seotud demineerimistegevust; analüüsib lahingumoonu tuleneva CBRN-ohu tõrjumise seotud varasemat praktikat ja meeskonna tegevust korrektoiride tegemiseks, puudujääkide ilmnemisel korraldab koolitusi.</p>	
<p>Teadmised:</p> <p>1) laske- ja lahingumoonu liigid ja ehitus;</p> <p>2) lõhkelaengute liigid, paigaldamine.</p>	
B.3.5 Plahvatusohu tõrjumine	EstQF Level 6
<p>Tegevusnäitajad:</p> <p>1. lõhkeseadeldisest tuleneva plahvatusohu tõrjumisel kahjutustab lõhkeseadeldise, kasutades sobivat meetodit, taktikat ja vahendeid; korraldab sündmuskohal tehniolude jäädvustamise; analüüsib lõhkeseadeldisest tuleneva ohu tõrjumise varasemat praktikat ja meeskonna tegevust korrektoiride tegemiseks, puudujääkide ilmnemisel korraldab koolitusi;</p> <p>2. määrab ohuala raadiuse olenevalt ümbritsevast keskkonnast, oludest ja ohu tekitajast; identifitseerib CBRN-ohu tehniolude põhjal ning valib vastavalt sellele ohu tõrjumiseks sobiva taktika; kahjutustab lõhkeseadeldise; juhib lõhkeseadeldisest tuleneva CBRN-ohu tõrjumise seotud demineerimistegevust; analüüsib lõhkeseadeldisest tuleneva CBRN-ohu tõrjumise seotud varasemat praktikat ja meeskonna tegevust korrektoiride tegemiseks, puudujääkide ilmnemisel korraldab koolitusi.</p>	
<p>Teadmised:</p> <p>1) plahvatuste tüübid ja parameetrid.</p>	

Part C
GENERAL INFORMATION AND ANNEXES

C.1 Information concerning compilation and certification of occupational qualification standard and reference to classification of occupations	
1. ID of occupational qualification standard in register of occupational qualifications	26-13042022-3.3.5/3k

2. Occupational qualification standard compiled by:	Kätlin Kekk, Päästeamet, Personaliarvestuse ja asjaajamise talitus Margus Kurvits, Päästeamet, Demineerimiskeskuse Planeerimise- ja valmisoleku talitus Raido Taalman, Päästeamet, Demineerimiskeskuse Põhja-Eesti pommigrupp Ando Piirsoo, Päästeamet, Demineerimiskeskuse Lõuna-Eesti pommigrupp Arno Pugonen, Päästeamet, Demineerimiskeskuse nõunik
3. Occupational qualification standard approved by:	Property and Personal Protection
4. No. of decision of Sectoral Council	22
5. Date of decision of Sectoral Council	13.04.2022
6. Occupational qualification standard valid until	03.04.2023
7. Occupational qualification standard version no.	3
8. Reference to International Standard Classification of Occupations (ISCO 08)	3359 Government Regulatory Associate Professionals Not Elsewhere Classified
9. Reference to European Qualifications Framework (EQF)	6
C.2 Occupational title in foreign language	
English:	EOD technician, EstQF Level 6
C.3 Annexes	
Lisa 1 Kutsestandardis kasutatud lühendid	
Lisa 2 Scale of self-assessment in digital competence	
Lisa 3 Language skills level descriptions	